

מ"ת 28760/05/15 - ערן מלכה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

לפני כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא

מ"ת 28760-05-15

המבקש	ערן מלכה
	ע"י עו"ד עופר ברטל
נגד	מדינת ישראל
המשיבה	ע"י עו"ד קרן אלטמן, עו"ד ליאורה נהון

החלטה

בקשה לעיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996.

1. ביום 14.5.2015 הוגש כתב אישום נגד המבקש ושישה אחרים. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים של שניים מהנאשמים: המבקש ורונאל פישר.

2. בכתב האישום יחסה המשיבה למבקש ולפישר 12 אישומים: מספר עבירות של נטילת שוחד; מספר עבירות של שיבוש מהלכי משפט; עבירות של גילוי בהפרת חובה; מספר עבירות של מרמה והפרת אמונים; עבירות של קבלת דבר במרמה; עבירות של הוצאת מסמך ממשמורת; מספר עבירות של קבלת נכסים שהושגו בפשע ועבירות הלבנת הון. על-פי החלק הכללי של כתב האישום, קשר המבקש, אשר שימש קצין חקירות בכיר ביחידה הארצית למאבק בפשיעה כלכלית, קשר במסגרתו העביר לפישר מידע מחקירות, מידע מודיעיני משטרתי, נוסחי שאלות מתוך חקירות עתידיות, התראות לגבי מעצרים צפויים והתראות לגבי מועדים בהם חקירה סמויה הופכת לגלויה. כתוצאה מן הקשר נפגעו חקירות במשטרה ויחידות אכיפה אחרות. בחלק מהמקרים המבקש ופישר הציגו מצג שווא בפני נחקרים פוטנציאליים והחקירות המתנהלות נגדם, על-מנת לקבל סכומי כסף גדולים כדי שייסעו לכאורה לאותם נחקרים. התנהלות כזו התקיימה בשנים 2012-2013.

3. המבקש והמשיבה הגיעו להסכם ביום 4.6.2015. בהסכם נקבעו שורה של תנאים, ובין השאר התחייבות המבקש למסור כל מידע וראיה שבידו וכן להתייבב ולהעיד עדות אמת בבית המשפט; המדינה לא תנקוט כנגד המבקש אמצעי אכיפה וחילוט כלכליים; לא תעתור לעונש כספי; לא תבחן אפשרות לפגוע בתנאי הפנסיה של המבקש. כמו כן נקבע, כי "לאחר מתן גזר הדין, התביעה תסכים לשחרורו של הנאשם לחלופת מעצר למשך שבועיים במעצר בית מלא ובתנאים נוספים שיתבקשו על-ידי התביעה, לצורך התארגנות לפרידה מבני משפחתו בביתו, טרם כניסתו לכלא. הסנגורים יהיו רשאים לבקש מבית המשפט זמן נוסף לצורך זה, אך המדינה תתנגד לכך" (סעיף 9(ד)). עוד הוסכם כי הצדדים יטענו לעונש באופן פתוח, אם כי בנספח להסכם נרשם כי המדינה מודיעה שבכוונתה לעתור למתחם ענישה בין 7 ל-10 שנות מאסר.

ביום 10.6.2015 הוגש לבית המשפט כתב אישום מתוקן והמבקש (נאשם 1) הורשע על-פי הודאתו ב-11 מהאישומים שבו.

בקשה זו מתבררת לפניי נוכח החלטת כב' השופט מ' סובל, הדן בתיק העיקרי להפריד הדיון, כי שלב הטיעון לעונש יועבר לשופט אחר, והחלטת נשיא בית המשפט כי הדיון בטיעון לעונש יתקיים לפניי.

4. הדיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים התקיים לפני עמיתי, כב' השופט כרמי מוסק. בדיון הראשון קבע כי קיימות ראיות לכאורה וקיימת עילת מעצר והורה על קבלת תסקירי שירות מבחן. בהחלטה שנייה מיום 16.6.2015 קבע השופט מוסק כי הודאתו של המבקש והרשעתו מחזקת את המסקנה כי עילות המסוכנות והחשש לשיבוש הליכי חקירה קיימות במלוא עוצמתן, מה עוד שחזקת החפות אינה עומדת עוד למבקש. עוד ציין, כי מעשיהם של המבקש ופישר מעידים על תעוזה, חוסר פחד מרשויות החוק, אין מורא או חשש מהליכים משפטיים וכי עצם מעשיהם לקיחת שוחד וביצוע מסחר במידע חקירתי, מלמדים על כך, וכי מתגבר חשש להימלטות מאימת הדיון. עוד צוין בהחלטה כי המבקש לא היסס לקבל תמורה כספית עבור מידע חקירתי, היה מודע לשימוש שנעשה במידע זה להפקת הנאה חומרים מהמידע וכי פישר סוחר באותו מידע וגורם לאנשים אחרים לשלם כספים עבור המידע. הודגש וצוין בהחלטה, כי תסקירי שירות המבחן אינם חיוביים ביחס לשניים, ועל-כן אין מקום לשקול שחרורם לחלופת מעצר. באשר למבקש, העלה שירות המבחן חשש כבד כי יש לו יכולת תמרון כלפי בני משפחתו (אשר הוצעו כמפקחים) ועוד העריך שירות המבחן, כי קיים סיכון להישנות התנהלות המכוונת לקידום אינטרסים אישיים תוך הפעלת מניפולציות וחציית גבולות. באשר לטענת המבקש כי פישר הוא הגורם העיקרי לביצוע העבירות, קבע השופט מוסק, כי ניתן היה לצפות מהמבקש, קצין ביחידה מובחרת ועורך דין בהכשרתו, כי יציב לעצמו גבולות ולא ירצה להתפתות אחר פישר.

למסקנות דומות הגיע השופט מוסק בעניינו של פישר והורה על מעצרם עד תום ההליכים.

5. פישר ערר לבית המשפט העליון על מעצרו והחלטת בית המשפט העליון מיום 9.7.2015, המורה על השמתו במעצר בית עם איזוק אלקטרוני, היא הבסיס לבקשה לעיון חוזר.

בית המשפט העליון ציין בהחלטתו (בש"פ 4658/15), כי מכתב האישום עולה תמונה לפיה פישר הפעיל את המבקש "כחפרפרת על-מנת לקבל מידע מתוך חקירות רגישות של המשטרה, והוא עושה סחורה במידע זה. מדובר בפגיעה בסדרי חוק וממשל ואין לי אלא להסכים עם בית המשפט קמא, שציין בהחלטתו כי מדובר בעבירות הפוגעות באופן חמור ברשויות האכיפה והמשפט בישראל. הדברים קיבלו ביטוי מוחשי בעניינו של כחלון [אחת מפרשיות כתב האישום] שכמו בסרט מתח או כמו במדינות עולם שלישי שישראל לא רוצה להידמות להם, מצא עצמו מתלונן בפני מלכה, מבלי לדעת שמלכה עצמו הוא המקור להדלפה" (סעיף 6 להחלטה).

בהחלטה צוין כי ההיקף הכספי המפורט בכתב האישום אינו כה עצום, אולם הדגש הוא על אופי העבירות, שאכן פוגעות בסדרי שלטון הממשל וכי "השילוב של נועזות - תחכום - שיטתיות עשוי להוות אינדיקציה למסוכנות, על כל הקשיים הכרוכים בליווי מסוכנות" (סעיף 9 להחלטה). יחד עם זאת, נקבע בהחלטה כי בעקבות חשיפת הפרשה תש כוחו של פישר, כעורך דין המקושר לדמויות ציבוריות וסוחר במידע, ועל-כן קטן החשש שיוכל להמשיך ולפעול, ואף שקיים סיכון מסוים ניתן להקהות את עוקצו בחלופה נאותה. כמו כן, "שיקול נוסף שיש לקחת בחשבון הוא, שהמשפט עשוי להתארך עד מאוד, ולו לאור מספר העדים והיקף הפרשיות, אלא אם ישכילו הצדדים להגיע להסדר טיעון" (סעיף 9). באשר לחשש מפני שיבוש והימלטות ציין בית המשפט העליון כי לפישר לא מיוחסים מעשי אלימות ואין חשש כי יאיים על עדים כדרכם של ארגוני פשיעה. אומנם קיים חשש שמא יצור קשר עם מי מעדי התביעה ויפעיל מניפולציות, אך חזקה על פישר שהוא מבין היטב שאם ינסה לעשות זאת ישלם מחיר יקר, מה עוד שהוא אמור להיות תחת פיקוח. באשר לסיכונים שהוזכרו בתסקיר שירות המבחן נקבע בהחלטה כי ניתן להקהותם בדרך המחמירה של מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני בצירוף מפקחים וביטחונות נוספים. בית המשפט העליון הורה על מעצר בית בליווי מפקחים, חתימה על ערבויות, שיעבוד נכסים ותנאים נוספים.

6. המבקש טוען כי הוא עצמו לא הגיש ערר על ההחלטה למעצר עד תום ההליכים, כיוון שהדין בעניין העונש היה קבוע לתחילת יולי 2015, וממילא הייתה הסכמה כי לאחר גזר הדין ישוחרר לשבועיים, ועל-כן לא היה טעם להגשת הערר. בינתיים עניינו של המבקש הופרד והדין בעונש נדחה. עוד טען, כי נוצר חוסר איזון קשה, שכן המבקש הוא זה ששיתף פעולה, הוא הודה באשמה, הגיע להסכם ואילו פישר שנמנע מכל שיתוף פעולה, התגרה בחוקריו, לא הודה בדבר, עומד לנהל משפט ארוך, הוא שוחרר למעצר בית. פישר הוא מחולל העבירות, הוא החזיק בכסף הגדול, הוא אדם שסיכויי הימלטותו ברורים יותר, אמצעיו הכספיים גדולים בהרבה ואם בית המשפט העליון קבע כי תש כוחו של

פישר בזירה בה פעל וניתן להקהות את עוקצו של הסיכון בחלופה נאותה, אין להניח שפישר ישפיע על עדים וכי הפסיקה הכירה שלא ניתן להפיג לחלוטין כל חשש כאשר נאשם משוחרר לחלופת מעצר וניתן להסתפק בחלופה ברמה סבירה ומתקבלת על הדעת, הרי אותם דברים יפים בעניינו של המבקש. יתר על כן, מי שהודה והורשע לא ישפיע על עדים, שכן בכך יפר את ההסכם ואין חשש הימלטות, שכן הימלטותו תהווה הפרת הסכם בו יש למבקש ומשפחתו הטבות כספיות משמעותיות. הסנגור חזר והדגיש כי במסגרת ההסדר הוסכם כי ההגנה תטען שפישר הוא מחולל העבירות והמדינה לא תתנגד לכך, ואם מחולל העבירות משוחרר למעצר בית, על אחת כמה וכמה יש לשחרר את המבקש ששמש כלי בידיו של פישר.

7. ב"כ המשיבה מתנגדת ובפיה שלוש טענות עיקריות: האחת, מלכה הורשע בדין ועל-כן לא עומדת לו חזקת החפות כפי שעומדת לפישר. בגין חזקת החפות בית המשפט מוכן לסכן לעיתים ביטחון הציבור ובעניינו של המבקש הדבר איננו כך. השנייה, יש לאבחן בין פישר האזרח לבין המבקש, שהיה קצין משטרה, עובד ציבור שחטא. בשל תפקידו החשוב והמידע האצור בראשו, קיימת עילת מסוכנות בעוצמה יתרה. שלישית, ההליך בעניינו של המבקש אמור להיות קצר ויסתיים תוך זמן קצר יחסית ואילו בעניינו של פישר אפשר שיימשך חודשים ושנים.

הכרעה

8. חרף טענותיו הסדורות והנוקבות של ב"כ המבקש, אין בידי להיעתר לבקשה.

אכן, המבקש שיתף פעולה עם המשיבה, סיפר כל הידוע לו, חתם על הסכם, הודה באשמה והורשע. לעומתו, פישר נמצא בצד השני לחלוטין: אינו משתף פעולה, שותק ולכאורה נוצר כאן חוסר איזון בבחינת חוטא יוצא נשכר או צדיק ורע לו. למראית עין, ועל פני הדברים, הטענה שובת לב. אלא שאנו חייבים לשקול שיקולים נוספים ומהותיים יותר לעצם הבקשה לעיון חוזר. ראשית, מאז ההחלטה על מעצר עד תום ההליכים חלפו שבועות ספורים בלבד. שנית, לא נתגלו עובדות חדשות. שלישית, ההבדל המהותי, היורד לשורשו של עניין, בין המבקש לבין פישר הוא הרשעת המבקש. קרי, אשמתו בביצוע עבירות הפוגעות בסדרי שלטון ברשויות האכיפה הוכחה. בין השאר הודה בעבירות של שיבוש מהלכי חקירה ומשפט שהן עבירות משמעותיות המלמדות על קיום מסוכנות. בהחלטת בית המשפט העליון צוין כי המבקש הופעל כ"חפרפרת", חפרפרת כזו מכרסמת ביסודות שלטון החוק ורשויות האכיפה ועל-כן יש בה מסוכנות אינהרנטית. רביעית, בהסכם שנחתם ביום 4.6.2015 צפו וציפו שני הצדדים מעצר עד תום ההליכים ולא בִּכְדֵי הסכימו על-תנאי מיוחד ויוצא דופן, כי לאחר מתן גזר הדין תסכים המשיבה לשחררו של המבקש לחלופת מעצר למשך שבועיים במעצר בית מלא. חמישית, דינו של המבקש אמור להיגזר תוך זמן קצר יחסית, בחודש ספטמבר 2015. אומנם, הציפייה הייתה

כי הדבר ייעשה עוד בחודש זה, אולם נוכח פיצול הדיון ומצב יומנם של הצדדים, הדבר לא הסתייע.

לאור האמור, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ז בתמוז התשע"ה, 14 ביולי 2015, במעמד ב"כ הצדדים.